

ПРОТОКОЛ

засідання журі II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України
у 2017-2018 навчальному році
(заочний тур)

2018 р.

Секція: Історія України

№	ПІБ учасника	НВЗ, клас	Клас	Аргументованість вибору теми дослідження, чіткість постановки проблеми, мети та завдань дослідження 2,5	Вміння чітко і ясно викладати свої думки, критично осмислювати використані джерела 5	Самостійність, оригінальність і доказовість суджень, наявність елементів наукової новизни 7,5	Повнота у розкритті теми, глибина аналізу літературних даних 5	Обґрунтованість поданих висновків, їх відповідність поставленим завданням та меті дослідження 2,5	Відповідність вимогам оформлення наукових робіт 2,5	Максимальна кількість балів (256)
1	Жигай Анастасія Сергіївна	Волноваська загальноосвітня школа I-III ступенів № 7 Волноваської районної ради	11	0,8	1,6	2,1	1,6	0,7	0,8	19
2	Югова Дарина Андріївна	Новгородівська загальноосвітня школа I-III ступенів №7 Новгородівської міської ради	11	0,8	1,8	2,4	1,8	0,7	0,9	21
3	Антипенко Сандра-Алекс Хішем	Навчально-виховний комплекс "Лицей із загальноосвітньою школою I-III ступенів" Костянтинівської міської ради	10	1,5	3	4,5	2	1,5	1	13,5
4	Гетьман Микита Віталійович	Слов'янська загальноосвітня школа I-III ступенів № 13	11	1,5	4	6	4	2	2,5	20

		Слов'янської міської ради								
5	Філатов Дмитро Юрійович	Краматорський Центр позашкільної роботи, Краматорський навчально- виховний комплекс «Загальноосвітня школа I- III ступенів № 6 - дошкільний навчальний заклад» Краматорської міської ради	9	0,9	1,8	2,7	1,8	0,9	0,9	22,5
6	Дудін Данило Сергійович	Комунальний заклад «Маріупольський міський технологічний ліцей Маріупольської міської ради Донецької області»	9	2,5	4	6	3	1,5	2,5	19,5

Голова журі:

Темірова Н.Р. – доктор історичних наук, професор _____

Члени журі:

Шалашна Н.М. – кандидат історичних наук, доцент _____

Баклашова Т. М. – старший викладач _____

Секретар:

Коваленко Т.О. – в.о. заступника директора КПНЗ «ДОМАНУМ» _____

Рецензія
на роботу Антипенко Сандри-Алекс Хішем
«Еміграційні процеси в Україні наприкінці XIX - I пол. XX ст.»,
подану на конкурс МАН

Конкурсна робота присвячена важливій темі сучасності – еміграційним процесам в Україні. Її актуальність достатньо повно обгрунтована учасницею. Слід погодитися з твердженням про зумовленість міграцій, зокрема еміграції, передусім, внутрішніми соціально-економічними та політичними процесами.

Авторка взялася за вивчення еміграції протягом тривалого часу – з кінця XIX до середини XX ст. У цьому часовому проміжку вона правильно виділила три етапи та подала характеристику кожного з них. Інформація почерпнута з 26 наукових видань. Загалом конкурсна робота спирається на сучасні погляди професійних істориків.

З огляду на важливість теми варто висловити деякі зауваження. Варто було долучити більше історичних джерел, що надало б роботі дослідницького характеру. Кожен розділ і підрозділ повинен завершуватися висновком. У прикінцевих висновках слід робити узагальнення викладеної інформації, уникати простого переказування попереднього тексту. Необхідно привертати увагу до оформлення наукового тексту, вимоги до якого сформульовані у методичних рекомендаціях.

В цілому робота С. Антипенко написана на основі опрацювання наукової інформації. Авторка дійшла доречного висновку про вкрай негативний вплив масових еміграцій на подальшу долю українського народу. Виходячи зі сказаного, робота рекомендується до участі в конкурсному захисті.

Доктор історичних наук, професор, завідувач
кафедри спеціальних галузей історичної науки
ДонНУ імені Василя Стуса

Рецензія
на роботу Гетьмана Микити Віталійовича
«Революція гідності: мотивація та очікування учасників»,
подану на конкурс МАН

Тема конкурсної роботи присвячена важливому аспекту Революції Гідності – внутрішньому сприйняттю тих драматичних подій її учасниками. Автор поставив амбітну мету – визначити їхню мотивацію. Незважаючи на злободенність обраної теми, виникають сумніви щодо відповідності напряму «Історія України», вона більше зорієнтована на соціологію, політологію, психологію тощо. І хронологічні рамки, і коло джерел не дозволяють провести історичний аналіз, який може докладатися до завершених явищ.

Вступ містить необхідні елементи. До роботи в якості джерел залучені періодичні видання та спогади учасників Революції. Але для вивчення внутрішньої мотивації недостатньо шести позицій особистих свідчень, їх слід було розглянути на значно ширшому матеріалі, хоча спроба такого аналізу, безперечно, заслуговує на увагу.

У розділі I охарактеризовані наявні дослідження з проблеми. Автору вдалося виявити чимало сучасної літератури, присвяченої подіям Революції. Проте, незважаючи на перевищення граничного обсягу цієї частини, учень залишив поза увагою аналіз джерел.

Проаналізувавши у двох наступних розділах мотивацію учасників революційних подій на межі 2013 – 2014 рр., спираючись на особисті враження їх учасників, учень дійшов висновку про еволюцію внутрішніх переконань від ліберальних до «етноцентричних» як реакцію на силовий тиск стосовно мирних демонстрантів. Конкурсант особисто переживався переживаннями громадян на українському Майдані. Сприйняттю наведеної в роботі інформації сприяє ілюстративний матеріал, розміщений у додатках.

Не заперечуючи доробку конкурсанта, слід привернути увагу до помилок в оформленні тез і відсутності підсумовуючих висновків до розділу I та підрозділу 2.1.

В цілому запропонований проект зачіпає надзвичайно складну проблему, яка має міждисциплінарний характер. Долучення до неї молодій особі заслуговує підтримки, тому робота може бути представлена до захисту в рамках конкурсу МАН.

Доктор історичних наук, професор, завідувач
кафедри спеціальних галузей історичної науки
ДонНУ імені Василя Стуса

Рецензія
на роботу Дудіна Данила Сергійовича «Союз Війська Запорозького з Кримським ханатом у подіях Національно-визвольної війни українського народу середини XVII ст.», подану на конкурс МАН

Кожен народ має героїчні сторінки у своїй історії. Робота присвячена такому сюжету в історії українського народу – Визвольній війні. Автор зосередився на аналізі союзу запорожців з кримськими татарами. Важливість цієї теми посилюється з огляду на сучасні потреби Української держави у надійних союзниках задля подолання військової агресії на своїх теренах.

Прикметно, що у досягненні поставленої мети учень спирався не лише на наукову літературу, але й на історичні джерела, серед яких військові донесення, листи, щоденники. Це надає роботі дослідницького характеру.

Вивчення наукової літератури та джерел дозволили показав, що на початковому етапі війни союз із ханатом був зумовлений потребою у підтримці у протистоянні Речі Посполитій. Результатом такого союзу був ряд переконливих перемог союзницького війська. Основною причиною суперечностей між союзниками, на його справедливу думку, було різне бачення майбутнього регіону. Доречно кожен підрозділ завершується стислими висновками. Обрана тема в основному розкрита.

Водночас висловимо деякі зауваження. Необхідно розрізняти історіографічні сюжети та історичні. Призначення перших – окреслювати напрям вивчення тієї чи іншої проблеми. При оформленні роботи необхідно керуватися методичними рекомендаціями, щоб уникати прикрих недоліків, серед яких перевищення граничного обсягу, відсутність тез і спеціального розділу з аналізом стану вивчення проблеми та джерел, невпорядкованість структури вступу.

В цілому запропонована робота зачіпає надзвичайно важливу проблему в історії України ранньомодерної доби. Долучення до неї молодій особі заслуговує підтримки, тому робота може бути представлена до захисту в рамках конкурсу МАН.

Доктор історичних наук, професор, завідувач
кафедри спеціальних галузей історичної науки
ДонНУ імені Василя Стуса

Гемірова Н.Р.

РЕЦЕНЗІЯ
на науково-дослідницьку роботу Анастасії Жигай,
учениці 11 класу Волноваської ЗОШ № 7

Особистісна історія є одним із важливих напрямків сучасної історичної науки, оскільки дозволяє наблизити історію до конкретної людини, надати їй гуманістичного звучання. Так само трагедія кримських татар є незаживаючою раною у вітчизняній історії з огляду на це робота А. Жигай є актуальною, що належним чином відображено у вступі. Авторкою було зібрано значний масив історичних фактів, що стосуються депортації кримських татар, на основі сімейних архівів та розповідей очевидців, та ввести цей матеріал до наукового обігу, що є перевагою даної роботи. Дослідницею було здійснено спроби проаналізувати та систематизувати отримані відомості та вписати їх в загальний контекст вітчизняної історії. Робота містить значну кількість додатків, що допомагають краще розкрити тему. Отримані результати мають практичне значення та можуть бути використані у подальших наукових дослідженнях.

На жаль, в роботі наявні деякі недоліки. Так, невиправданим видається включення до роботи історичної тематики розділу, присвяченого поезії – це надає всьому тексту непотрібного публіцистичного забарвлення. Також недостатньо висвітлено у висновках отримані результати, висновки носять скоріше публіцистично-художній, ніж науковий характер.

Проте вказані недоліки не є критичними та можуть бути усунуті у подальшій роботі над темою. Отже, робота А. Жигай заслуговує на позитивну оцінку та може бути допущена до захисту.

Доцент ДВНЗ ДДПУ, канд. іст. н.

Н.М. Шалашна

Підпис Н.М. Шалашної засвідчую
Зав. відділом кадрів ДВНЗ ДДПУ

Є.С. Сілін

РЕЦЕНЗІЯ

на науково-дослідницьку роботу Дмитра Філатова,
ученика 9 класу Краматорського НВК ЗОШ №6 – ДНЗ

В історичному краєзнавстві біографічні та генеалогічні дослідження за правом посідають вагомe місце, оскільки дозволяють наблизити історію краю до особистості, надати їй більш гуманістичного змісту. Родина Бистрицький, обрана Д. Філатовим в якості предмету вивчення, є однією із найбільш розгалужених та впливових в історії Слобідської та Південної України, чим і визначається актуальність обраної теми. Актуальність теми, предмет і об'єкт дослідження, завдання, історіографічна та джерельна база належним чином висвітлені та обгрунтовані в роботі, структура роботи є логічною і повністю відповідає поставленим завданням. На прикладі конкретної родини автором було простежено і проілюстровано процес перетворення козацької старшини на дворянство, вказано на притаманні цьому процесу особливості, що становить наукову новизну дослідження. Історія конкретного козацько-дворянського роду вписана у історію краю, відзначено роль представників цього роду в розвитку населених пунктів, економіки та культури Донеччини. У висновках належним чином висвітлені отримані результати, кожний з яких обгрунтовано. Отримані результати мають практичне значення і можуть використовуватись у подальшій науково-дослідницькій роботі. Здійснене дослідження є самостійним, відповідає в цілому поставленим вимогам. Отже, робота Д. Філатова може бути оцінена позитивно та допущена до захисту.

Доцент ДВНЗ ДДПУ, канд. іст. н.

Н.М. Шалашна

Підпис Н.М. Шалашної засвідчую
Зав. відділом кадрів ДВНЗ ДДПУ

Є.С. Сілін

РЕЦЕНЗІЯ

на науково-дослідницьку роботу Дарини Югової,
учениці 11 класу Новоградівської ЗОШ I-III ступенів № 7

Шахтарський рух кінця 1980-х – початку 1990-х рр. відіграв значну роль у розгортанні державотворчих процесів в Україні кінця XX – початку XXI ст. Поступова політизація вимог страйкуючих шахтарів, їх підтримка курсу на проголошення незалежності України були вагомим фактором боротьби за українську державність. Особливу актуальність ця тема набуває в сучасних умовах, коли саме на Донеччині точаться бої за українську незалежність. Отже, обрана ученицею тема є актуальною, що належним чином обгрунтовано у вступі. Дослідниця використала значну кількість наукової літератури за темою, зібрала та ввела у науковий обіг місцевий фактографічний матеріал – спогади учасників страйкового руху. Цим визначається наукова новизна та самостійність дослідження. Було здійснено спроби на місцевому фактографічному матеріалі проаналізувати причини участі шахтарів у страйковому русі, здійснити порівняння у ставленні різних вікових, фахових та професійних категорій до ідеї політизації шахтарського руху. Структура роботи є логічною, відповідає поставленим завданням та меті дослідження. В цілому поставлені в роботі задачі були досягнуті, робота є самостійним науковим доробком та має практичну значимість.

Водночас наявні певні недоліки – так, викликають зауваження формулювання предмету та об'єкту, мети дослідження. На жаль, отримані в роботі результати слабо відображені у висновках – практично відсутні висновки, зроблені на основі аналізу місцевого фактографічного матеріалу. Проте вказані недоліки не є критичними та можуть бути усунуті в подальшій роботі. Отже, робота заслуговує позитивної оцінки та може бути допущена до захисту.

Доцент ДВНЗ ДДПУ, канд. іст. н.

Н.М. Шалашна

Підпис Н.М. Шалашної засвідчую
Зав. відділом кадрів ДВНЗ ДДПУ

Є.С. Сілін